

Erhvervsuddannelsernes arbejde med digitalisering

Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på erhvervsuddannelserne om deres arbejde med digitalisering

Indhold

Indledning	s. 3
Formål og baggrund	s. 4
Sammenfatning af centrale resultater	s. 5
Tegn på forskelle mellem uddannelsesområder	s. 7
Temaer i undersøgelsen	s. 8
Skolernes brug af strategier for det digitale arbejde	s. 9
Kompetencer og kompetenceudvikling	s. 13
Videndeling om anvendelse af it i undervisningen	s. 17
Læringsplatforme	s. 20
Ændrede tilrettelæggelsesformer og digitale læremidler	s. 24
Udstyr	s. 29
Praktik og nye virksomhedssamarbejder	s. 30
Om metode og respondenter	s. 31

Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af en spørgeskemaundersøgelse blandt lederne på erhvervsuddannelserne om, hvordan de arbejder med digitalisering.

Spørgeskemaundersøgelsen er foretaget af Styrelsen for It og Læring som opfølgning på udmøntning af kvalitetsudviklingsmidlerne i 2016-17 og strategi for den digitale erhvervsuddannelse fra 2015 – begge initiativer er en del af aftalen om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser fra 2014 (Erhvervsuddannelsesreformen).

Formål og baggrund

- **Formålet** med undersøgelsen er at opnå et øget indblik i, hvordan erhvervsskoler, der udbyder erhvervsuddannelser (EUD), arbejder med digitalisering og anvender digital teknologi
- **Målgruppen** for spørgeskemaundersøgelsen er ledere på EUD-uddannelsesområderne på de enkelte skoler
- **Undersøgelse følger desuden op på:**
 - De fire sigtelinjer i Strategi for den digitale erhvervsuddannelse
 - Ledelse og implementering af pædagogisk didaktisk grundlag
 - Ændrede tilrettelæggelsesformer i undervisningen
 - Videndeling
 - Kobling mellem skoleforløb og praktikforløb
 - Udmøntning af kvalitetsudviklingsmidlerne i 2016 – 2017

Sammenfatning af centrale resultater

- **Digitale strategier:** Godt halvdelen af lederne svarer, at deres skole har udarbejdet en digital strategi eller digitale sigtelinjer. Yderligere en tredjedel er i gang. Og langt de fleste (92 %) har implementeret en eller flere sigtelinjer fra ”Den digitale erhvervsuddannelse”
- **Kompetenceudvikling:** Undervisernes kompetenceudvikling om anvendelse af it i undervisningen, er oftere internt faciliteret på skolen, end faciliteret af eksterne. Der ses et forbedringspotentiale hvad angår ledere og underviseres kompetencer til at understøtte og udnytte potentialerne ved anvendelsen af it i undervisningen.
- **Videndeling:** Der afsættes i mindre omfang formelt tid til videndeling om anvendelse af it i undervisningen. Videndeling sker oftest i de nære og mindre enheder som fx fagteamet.
- **Læringsplatforme:** De fleste ledere (86 %) angiver, at de anvender en læringsplatform til videndeling på skolen – særligt til lærernes udarbejdelse og deling af forløb. De fleste af disse (80 %) vurderer desuden, at læringsplatformen i høj eller nogen grad er med til at løfte kvaliteten af undervisningen.

Sammenfatning af centrale resultater

- **Digitale læringsteknologier:** Anvendelse af digitale læringsteknologier bærer præg af ”traditionel” digitalisering, hvor fx online bøger anvendes meget, mens fx virtual reality anvendes mindre.
- **Digitale læremidler:** Der ses en stor spredning i omfanget af anvendelse af digitale læremidler. En fjerdedel (26 %) har erstattet over 75 % af de traditionelle læremidler med digitale, mens en anden fjerdedel (24 %) har udskiftet mindre end 25 %. De fleste mener, det bliver mere fremover.
- **Digitalt udstyr:** Det digitale udstyr vurderes overvejende at være tidssvarende (i høj eller nogen grad)
- **Praktik:** Digitale værktøjer har i mindre grad fundet vej til skolernes arbejde med at skabe kobling mellem skole og praktik.

Tegn på forskelle mellem uddannelsesområder

• Landbrug:

- Lederne svarer, at *en mindre del* af underviserne har deltaget i kompetenceudvikling om anvendelse af it i undervisningen end for de øvrige uddannelsesområder
- Lederne er i deres besvarelser *mindre* tilfredse med udstyrsniveauet end de øvrige ledere

• SOSU:

- Lederne svarer *i højere grad* end for de øvrige områder, at de har formelle tiltag til videndeling om brug af it, herunder formelt afsat tid eller pædagogisk konsulent med dette ansvar
- Lederne svarer *i højere grad*, at der anvendes læringsteknologier/digitale undervisningsformer – særligt video og simulation anvendes mere, end for de øvrige

• Merkantil:

- Lederne svarer *i højere grad* end de øvrige, at traditionelle læremidler er erstattet med digitale, og at de er mere tilfredse med kvaliteten af de digitale læremidler

• Teknisk

- Sammenlignet med øvrige EUD-områder anvendes *i mindre grad* eksterne kurser i anvendelse af it

Temaer i undersøgelsen

1. Skolernes brug af strategier for det digitale arbejde
2. Kompetencer og kompetenceudvikling
3. Videndeling om anvendelse af it i undervisningen
4. Læringsplatforme
5. Ændrede tilrettelæggelsesformer og digitale læremidler
6. Udstyr
7. Praktik og nye virksomhedssamarbejder

Centrale resultater under de forskellige temaer fremlægges på de følgende sider

1. Skolernes brug af strategier for det digitale arbejde

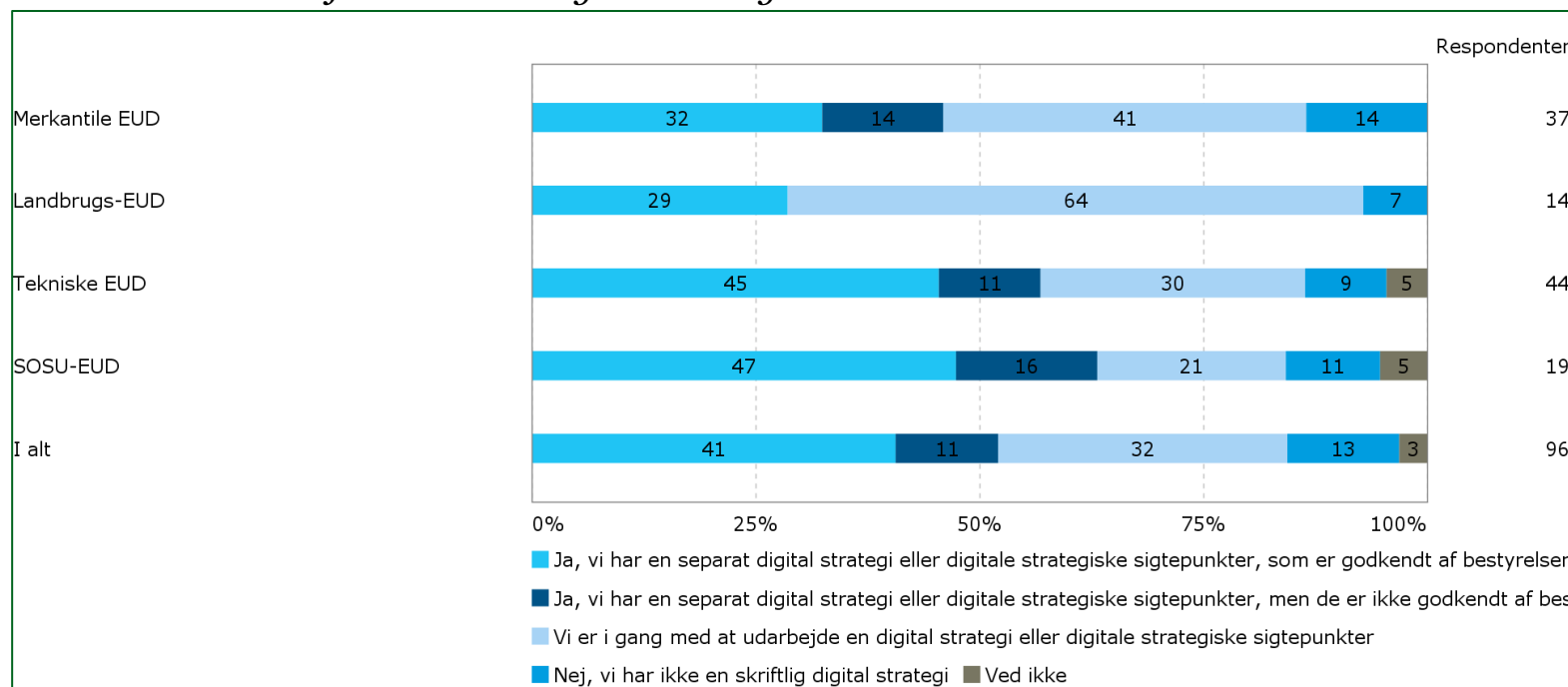
OVERBLIK – Ledernes besvarelser:

- **Mange arbejder med strategier:** Godt halvdelen (52 %) af lederne svarer, at deres skole har udarbejdet digitale strategier eller strategiske sigtepunkter, mens ca. en tredjedel på undersøgelsestidspunktet, var i gang med at udarbejde sådanne. De udarbejdede strategier sætter ifølge lederne i høj eller i nogen grad retning for skolens anvendelse af it i undervisningen
- **Sigtelinjer implementeret:** Skolerne har ifølge lederne i stort omfang implementeret sigtelinjer fra ”Strategi for den digitale erhvervsuddannelse”. Sigtelinjen ”kobling mellem skole og praktik” er dog implementeret i mindre grad.
- **Ikke medført så store organisatoriske ændringer:** Strategierne har i mindre grad ført til justering af skolens fælles pædagogiske og didaktiske grundlag eller ændring af organisatoriske forhold på skolen.
- **Medført innovation i nogen grad:** Strategier og andre initiativer har kun i nogen grad afstedkommet nye innovative undervisningsmetoder og tilgange

Udarbejdelse af digitale strategier

Har skolen udarbejdet en lokal digital strategi?

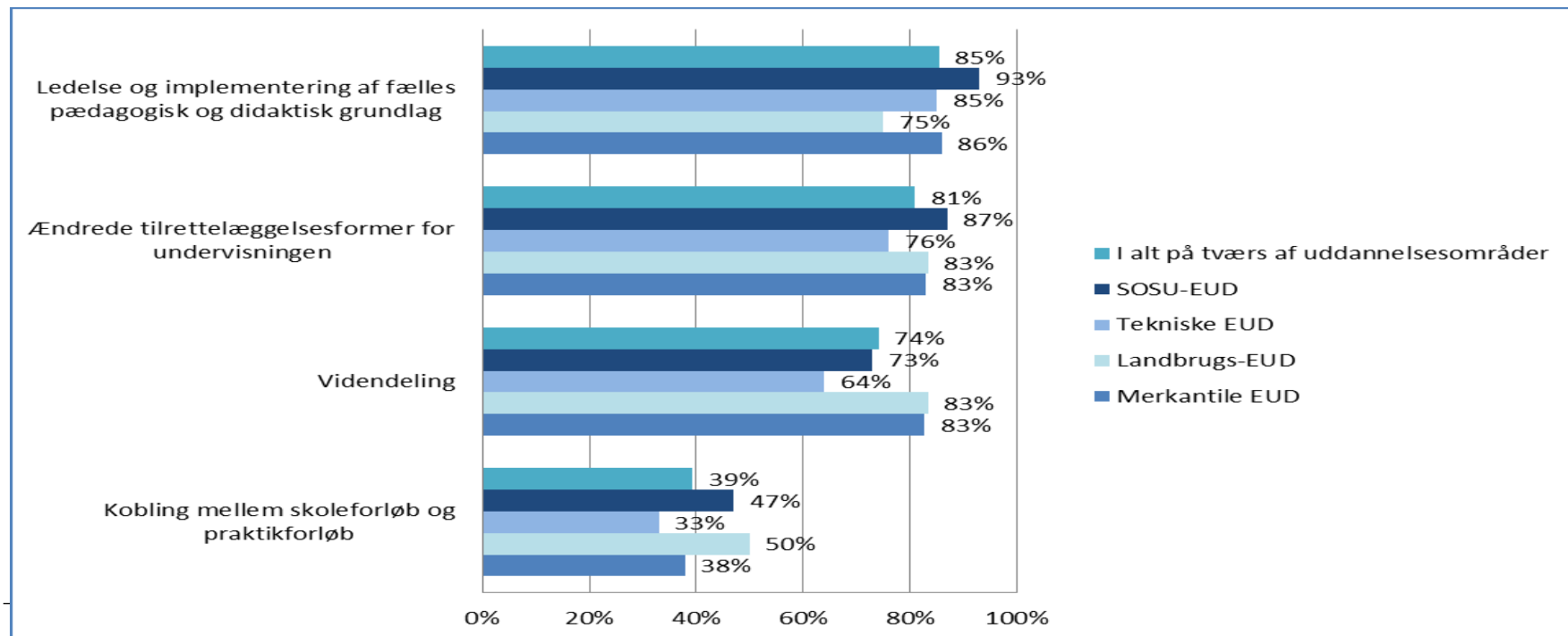
- **52 %** af lederne svarer, at de **har en separat digital strategi** eller digitale strategiske sigtepunkter. 32 % er i gang med at udarbejde det.
- 94 % af de ledere, der har en strategi, svarer, at strategien i høj (48 %) eller nogen (46 %) grad sætter retningen for, hvordan skolen ønsker at anvende it i undervisningen

Implementering af ”Strategi for den digitale erhvervsuddannelse”

- 92 % svarer, at skolen har implementeret en eller flere af sigtelinjerne fra ”Strategi for den digitale erhvervsuddannelse”
- Af de implementerede sigtelinjer er *kobling ml. skole og praktik* den lavest prioriterede på samtlige uddannelsesområder

Hvilke sigtelinjer er implementeret?

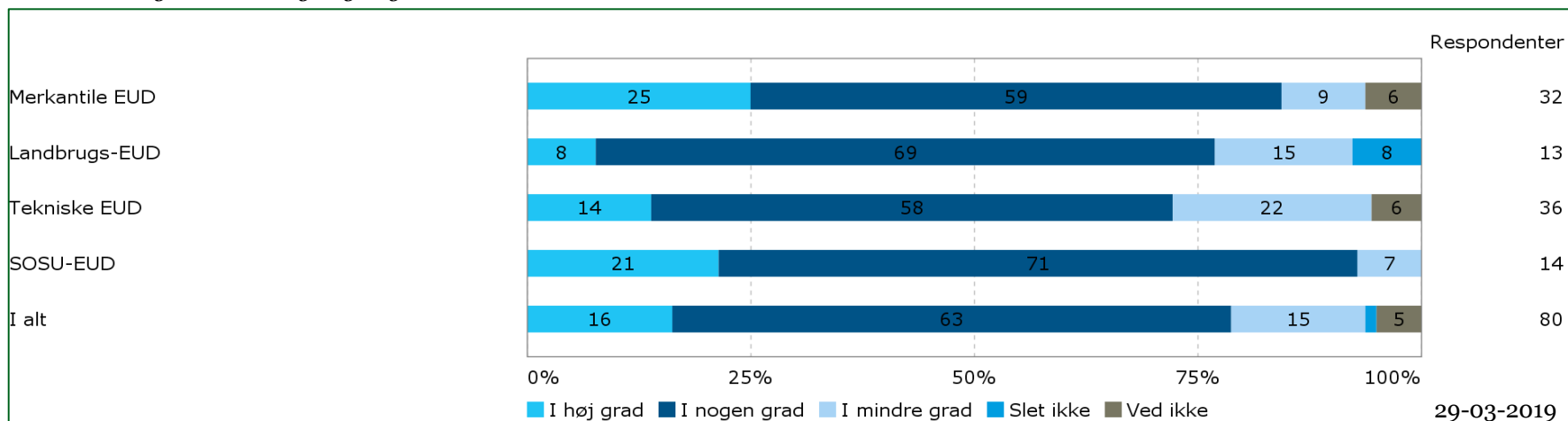

Strategiernes betydning

- Lidt under halvdelen af de adspurgte (47 %) svarer, at den digitale strategi i *høj grad* (10 %) eller *nogen grad* (37 %) har medført en **justering af skolens fælles pædagogiske og didaktiske grundlag**. 48 % svarer at det i *mindre grad* (37 %) eller *slet ikke* (11 %) er tilfældet. Resten ved ikke.
- En overvejende del af respondenterne (54 %) svarer, at de i *mindre grad* (38 %) eller *slet ikke* (16 %) har justeret **organisatoriske forhold** med henblik på realisering af målene for deres digitale strategi.
- Størstedelen af respondenterne (79 %) svarer, at skolens digitale strategi eller andre initiativer udarbejdet i *høj grad* (16 %) eller i *nogen grad* (62 %) har afstedkommet **udvikling af innovative undervisningsmetoder og tilgange** jf. figur nedenfor.

Er jeres digitale strategi eller andre initiativer udarbejdet, så det har afstedkommet udvikling af nye innovative undervisningsmetoder og tilgange?

2. Kompetencer og kompetenceudvikling

OVERBLIK – Ledernes besvarelser :

- **Kompetencemæssigt forbedringspotentialt for lærere og ledere:** Hovedparten af lederne i undersøgelsen vurderer, at de selv og underviserne ”i nogen grad” har kompetencer til at understøtte og udnytte de digitale potentialer. Der ligger dermed et forbedringspotentialt i forhold til at klæde lærere og ledere på med kompetencer til at anvende it i undervisningen.
- **Intern kompetenceudvikling frem for ekstern:** Interne kurser og kompetenceudvikling (fx sidemandsoplæring) er mere udbredt end eksterne kurser og kompetenceudvikling. 35 % af lederne svarer, at over halvdelen af underviserne har deltaget i eksterne kurser med fokus på anvendelse af it i undervisningen, mens 64 % svarer, at det er under halvdelen.
- **Landbrugs-EUD** ser ud til at have lavest andel af lærere, der har deltaget i kompetenceudvikling (dog få besvarelser)
- **Online kurser** er ikke særlig udbredt (26 % svarer, at det anvendes). Dog lidt mere anvendt på SOSU (41 %)

Lederes og underviseres kompetenceniveau

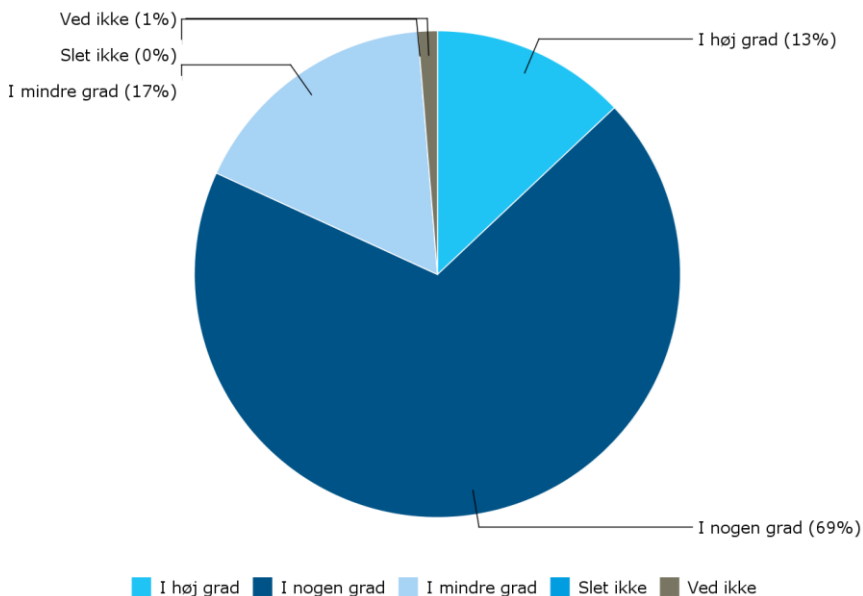

UNDERVISNINGS
MINISTERIET
STYRELSEN
FOR IT OG LÆRING

- Hovedparten af lederne (69 %) vurderer, at **underviserne** ”i nogen grad” er kompetente til at udnytte potentialet ved it i undervisningen. 17 % svarer ”i mindre grad” og 13 % ”i høj grad”.
- Hovedparten (57 %) vurderer ligeledes, at de selv som **ledere** ”i nogen grad” er rustet til at understøtte undervisernes digitale kompetencer.
- Det peger på et **kompetencemæssigt forbedringspotentiale** for både lærere og ledere.

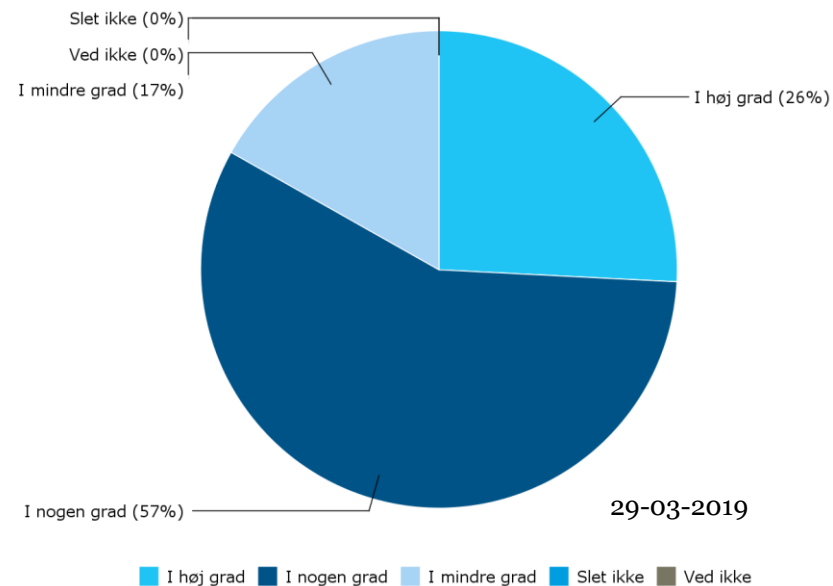
Undervisere

I hvilken grad mener du, at skolens undervisere er kompetente til at udnytte det potentiale, der er ved at anvende it i undervisningen?

Ledere

I hvilken grad oplever du, at du som skolens ledelse kompetencemæssigt er rustet til at understøtte udvikling af lærernes digitale kompetencer og læringsaktiviteter?

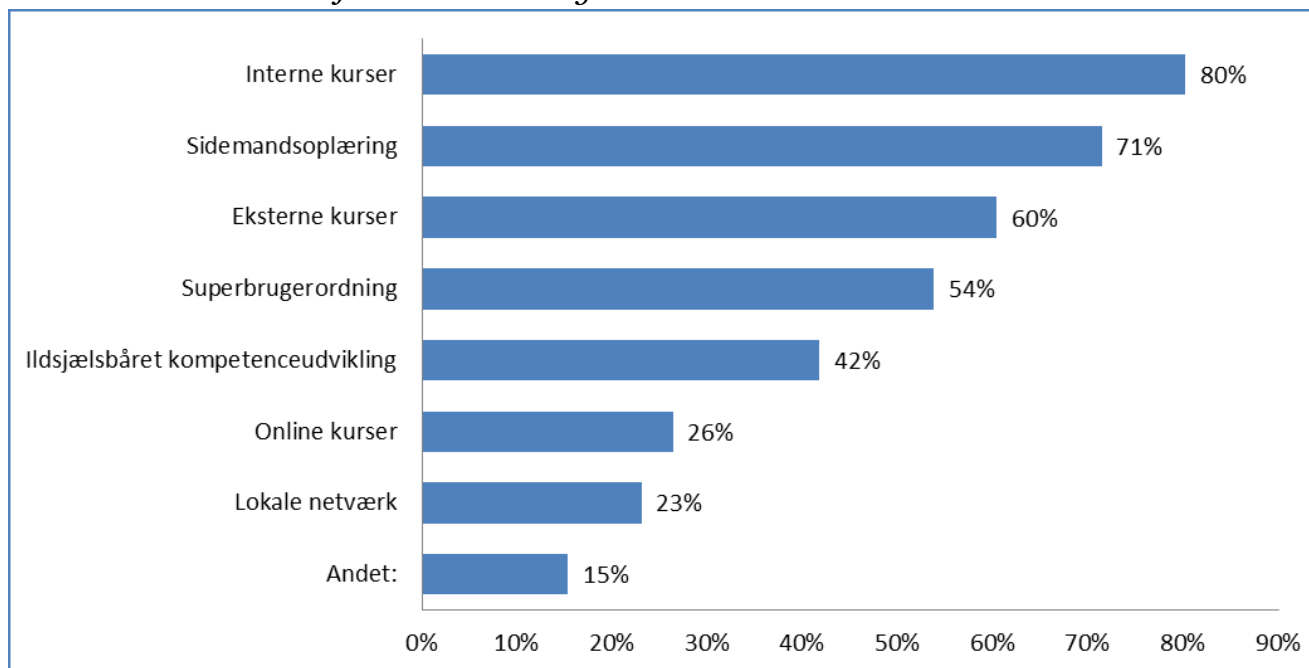
29-03-2019

Typer af kompetenceudvikling

- Internt faciliteret kompetenceudvikling er mere udbredt end eksternt
- Online kurser er ikke udbredt

Hvilke former for kompetenceudvikling anvender skolen i forhold til at kvalificere og øge lærernes anvendelse af it i undervisningen?

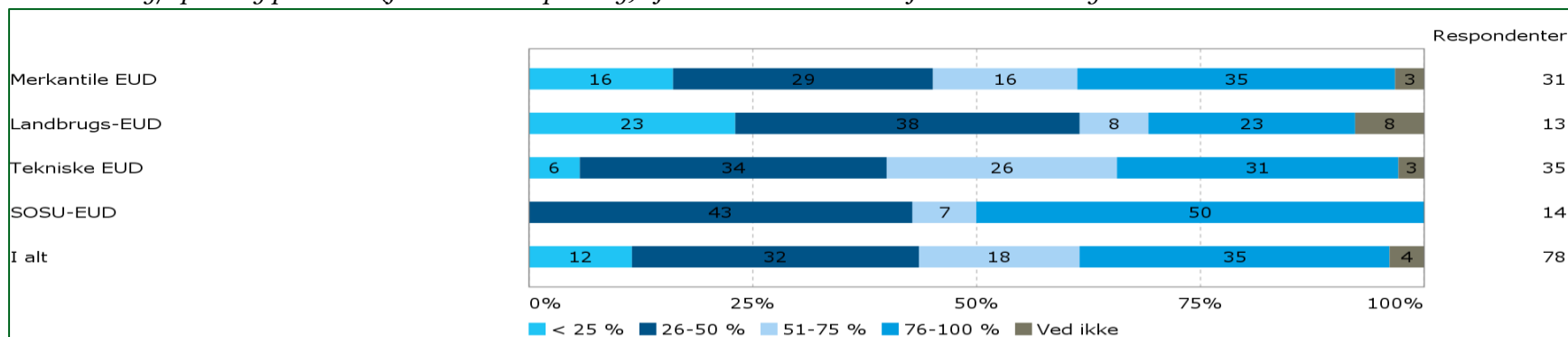

Omfang af kompetenceudvikling

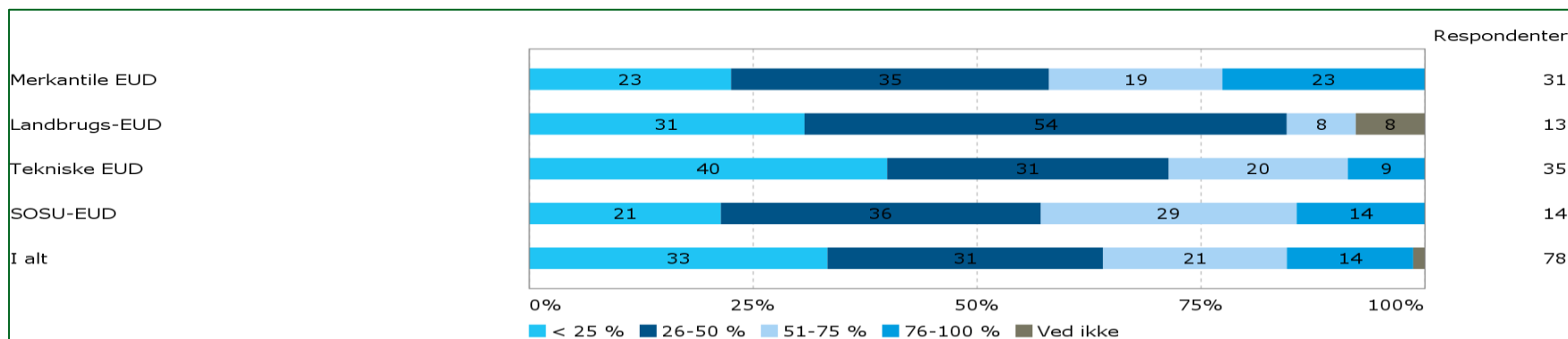
Internt faciliteret kompetenceudvikling

Hvor stor andel af skolens undervisere har deltaget i kompetenceudvikling, hvor skolens medarbejdere faciliterer undervisning/oplæring på skolen (fx sidemandoplæring) i forhold til anvendelse af it i undervisningen?

Eksternt faciliteret kompetenceudvikling

Hvor stor andel af dine undervisere har deltaget i kompetenceudvikling, hvor eksterne faciliterer undervisningen (fx eksterne konsulenter, kursus, diplomuddannelse osv.) i forhold til anvendelse af it i undervisningen?

3. Videndeling om anvendelse af it i undervisningen

OVERBLIK – Ledernes besvarelser:

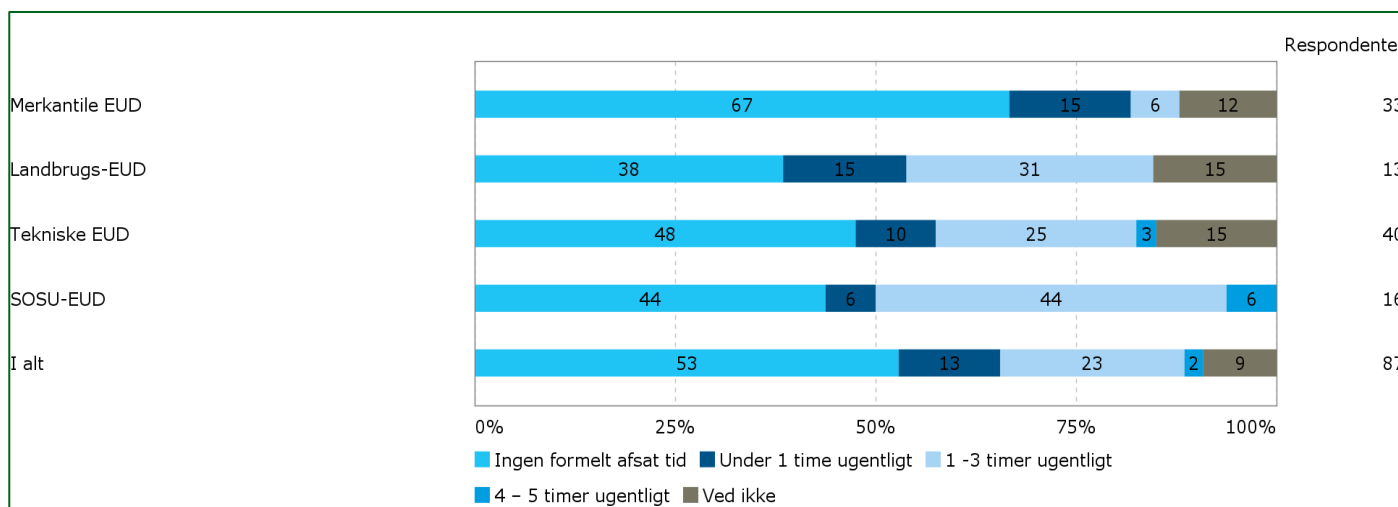
- **Tid til videndeling afsættes ikke formelt:** Under halvdelen afsætter formelt tid til underviseres videndeling om anvendelse af digitale ressourcer og it-pædagogiske tilgange
- **Videndeling sker i nære/mindre enheder:** Der er mere fokus på videndeling i de nære enheder (fagteam og afdeling) og mindre fokus på videndeling på tværs af afdelinger og med andre skoler
- **Ikke så formelt/obligatorisk:** De mere formelle og obligatoriske videndelingstiltag, som undersøgelsen spørger til, anvendes i mindre grad end de uformelle

Tid afsat til videndeling

- Under halvdelen (38 %) afsætter formelt tid til underviseres videndeling om anvendelse af digitale ressourcer og it-pædagogiske tilgange
- SOSU ser ud til at gøre det oftere (56 %)
- Hvis der formelt sættes tid af, er det oftest mellem 1 og 3 timer om ugen (23 %)

Hvor meget tid er der formelt afsat i undervisernes timeplaner til videndeling, hvori anvendelse af digitale ressourcer og it-pædagogiske tilgange forventes at indgå?

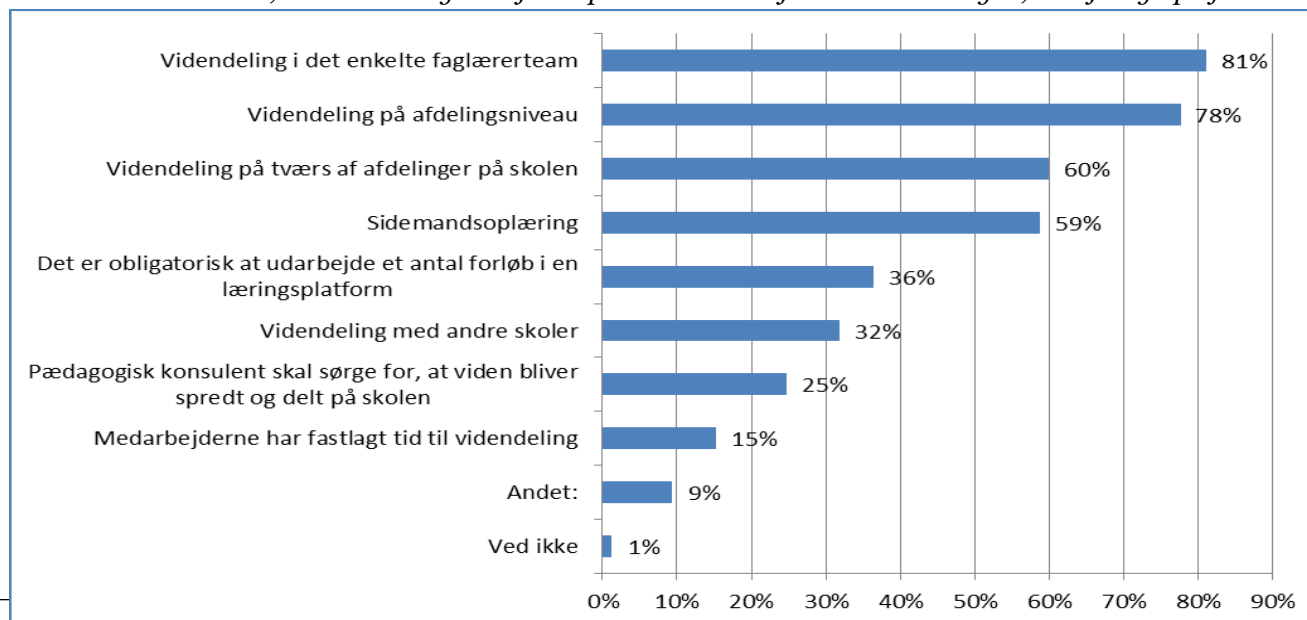

Hvordan rammesættes videndeling?

- Der er ifølge lederne mere fokus på videndeling i de nære enheder (fagteam og afdeling) og mindre fokus på videndeling på tværs af afdelinger og med andre skoler
- Lederne rammesætter oftest videndeling til at foregå i lokale faglærerteam (81 %) og/eller på afdelingsniveau (78 %). Videndeling i faglærerteam anses som mest succesfuld
- Videndeling er i mindre grad noget, der formelt afsættes tid til, hverken til pædagogisk konsulent (25 %) eller medarbejderne i øvrigt (15 %)

Hvordan har du som skolens ledelse rammesat, at videndeling med fokus på anvendelse af it i undervisningen, skal foregå på jeres skole?

4. Læringsplatforme

OVERBLIK – Ledernes besvarelser :

- **De fleste anvender en læringsplatform:** Læringsplatforme anvendes ifølge lederne i vidt omfang til videndeling (86 %)
- **Læringsplatforme løfter kvalitet i undervisningen:** 80 % af lederne svarer, at læringsplatforme *i høj grad* (40 %) eller *i nogen grad* (40 %) bidrager til at løfte kvaliteten af undervisningen (SOSU og Merkantil mest positive)
- **Office 365 er mest anvendt – derefter kommer Moodle**
- **Hvad anvendes de til?:**
 - Mest: I relation til undervisernes arbejde med og deling af undervisningsforløb/-materiale
 - Mere: I relation til elevernes forberedelse, evaluering og arbejde
 - Mindre: I relation til bredere videndeling
 - Mindst: I relation til elevplan og praktik

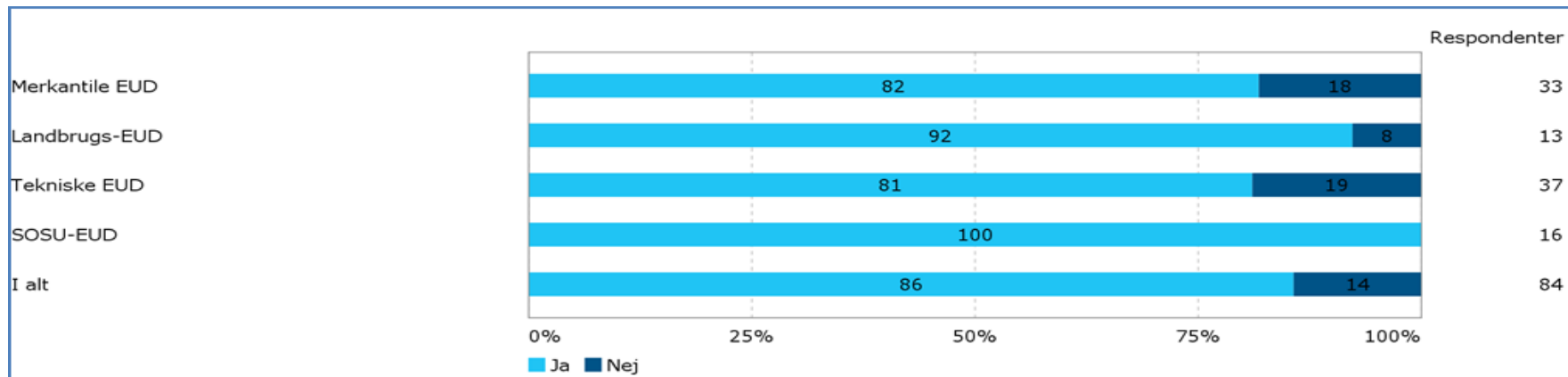
Læringsplatforme – udbredelse og kvalitet

UNDERVISNINGS
MINISTERIET
STYRELSEN
FOR IT OG LÆRING

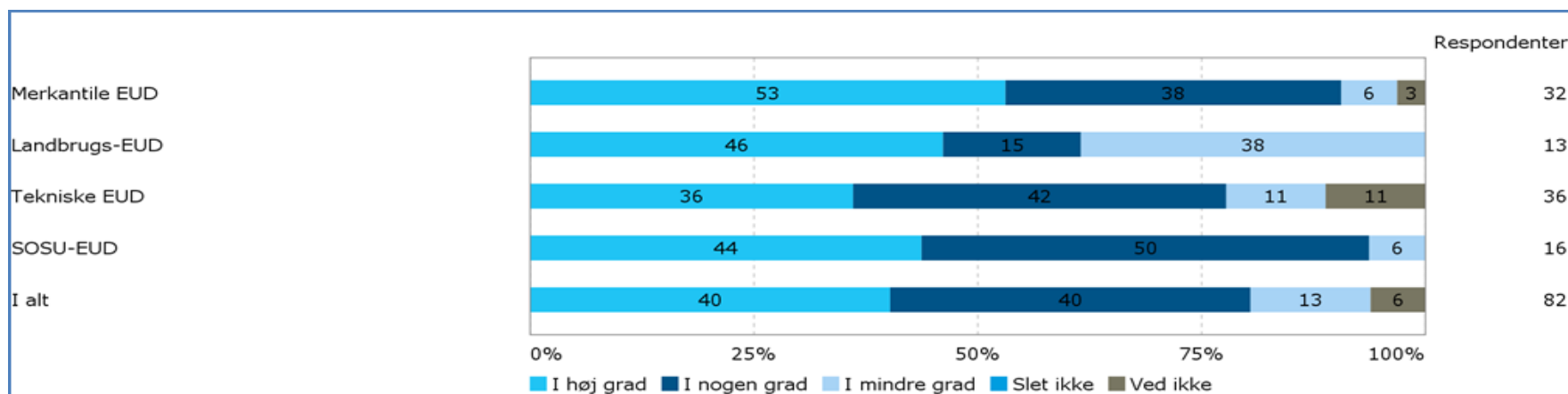
Udbredelse af læringsplatforme

Anvender I en læringsplatform til videndeling internt på skolen?

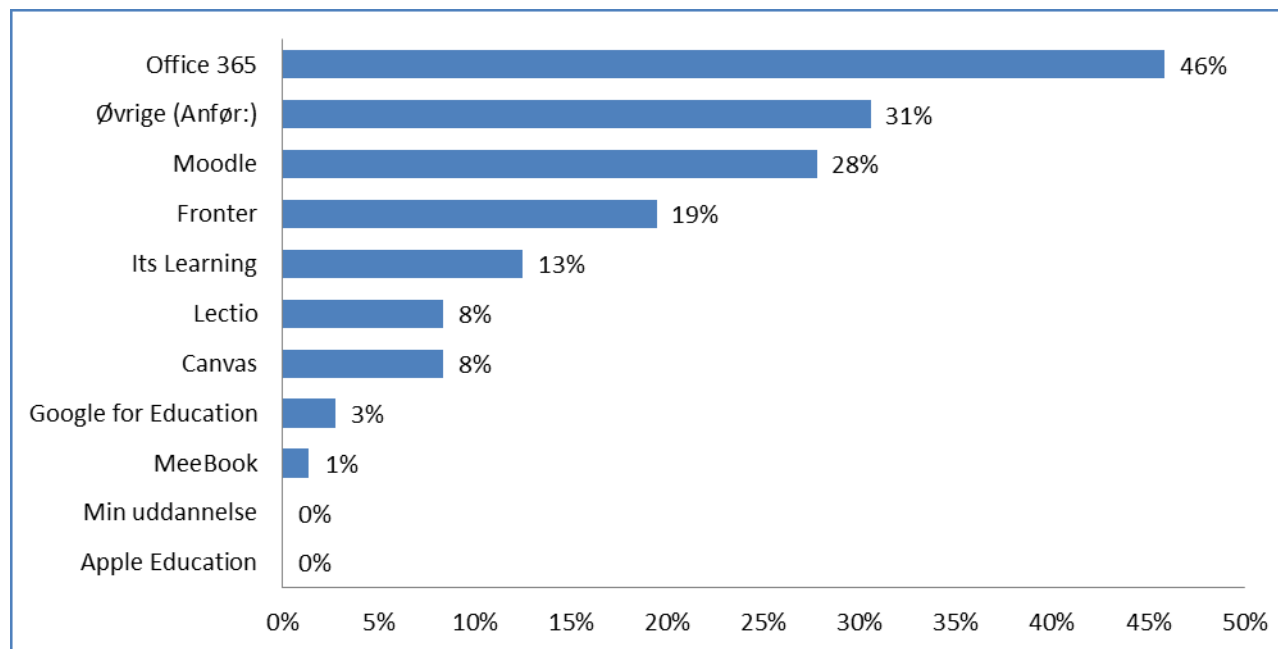
Vurdering af læringsplatforme

I hvilken grad mener du, at anvendelse af læringsplatformen bidrager til at løfte kvaliteten af undervisningen?

Hvilke platforme anvendes?

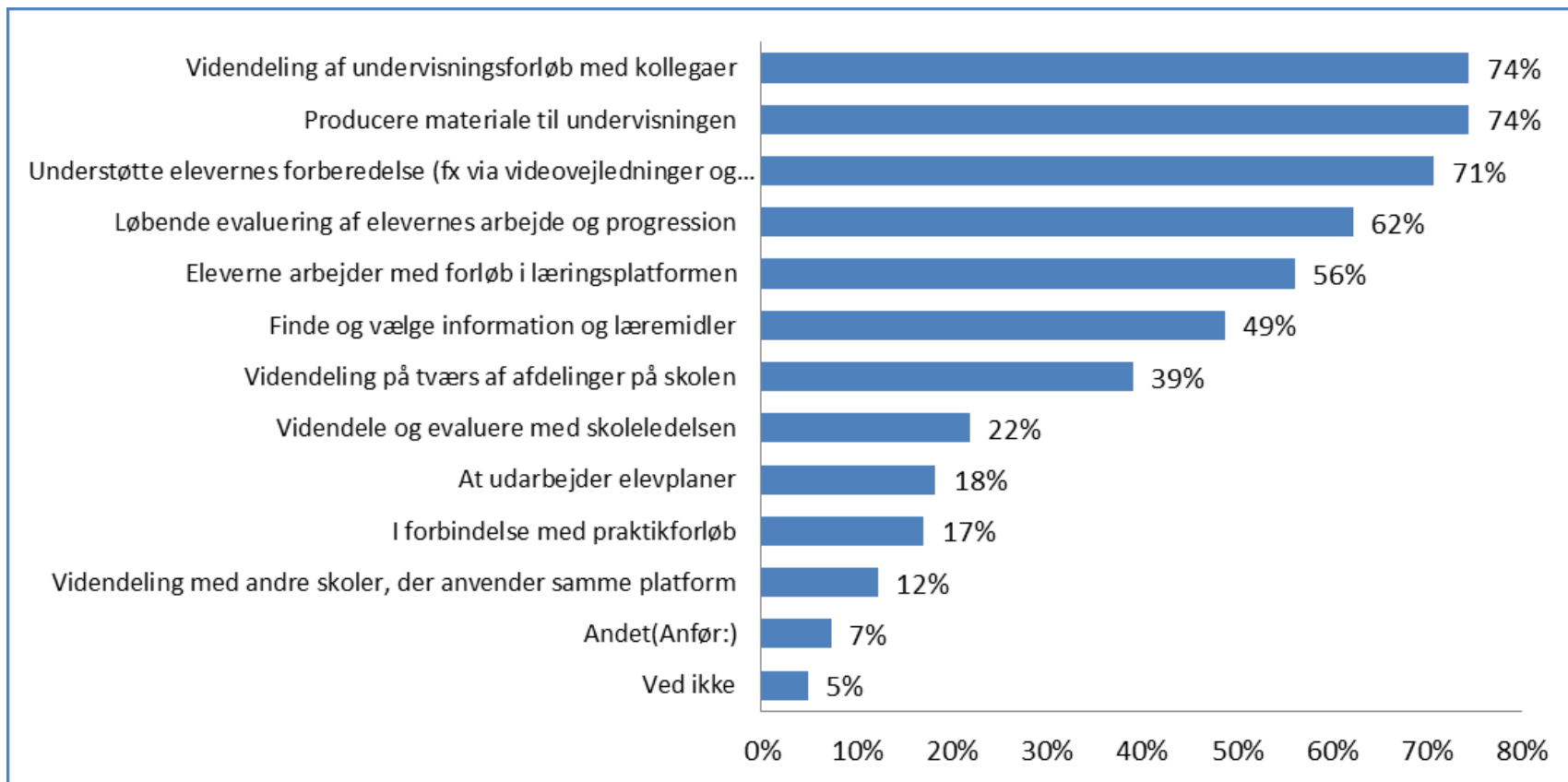

Landbrugs-EUD	Merkantile EUD	Tekniske EUD	SOSU EUD
Office 365 (50 %) Moodle (33 %) Fronter (25 %) Canvas (17 %)	Office 365 (44 %) Moodle (37 %) Lectio (19 %) Its learning (15 %)	Office 365 (43 %) Moodle (43 %) Fronter (20 %)	Fronter (38 %) Office 365 (31 %) Moodle (19 %) Its learning (19 %)

Læringsplatformens funktioner

Hvilke funktioner anvender I læringsplatformen til? (Mulighed for at sætte flere kryds)

5. Ændrede tilrettelæggelsesformer og digitale læremidler

OVERBLIK – Ledernes besvarelser:

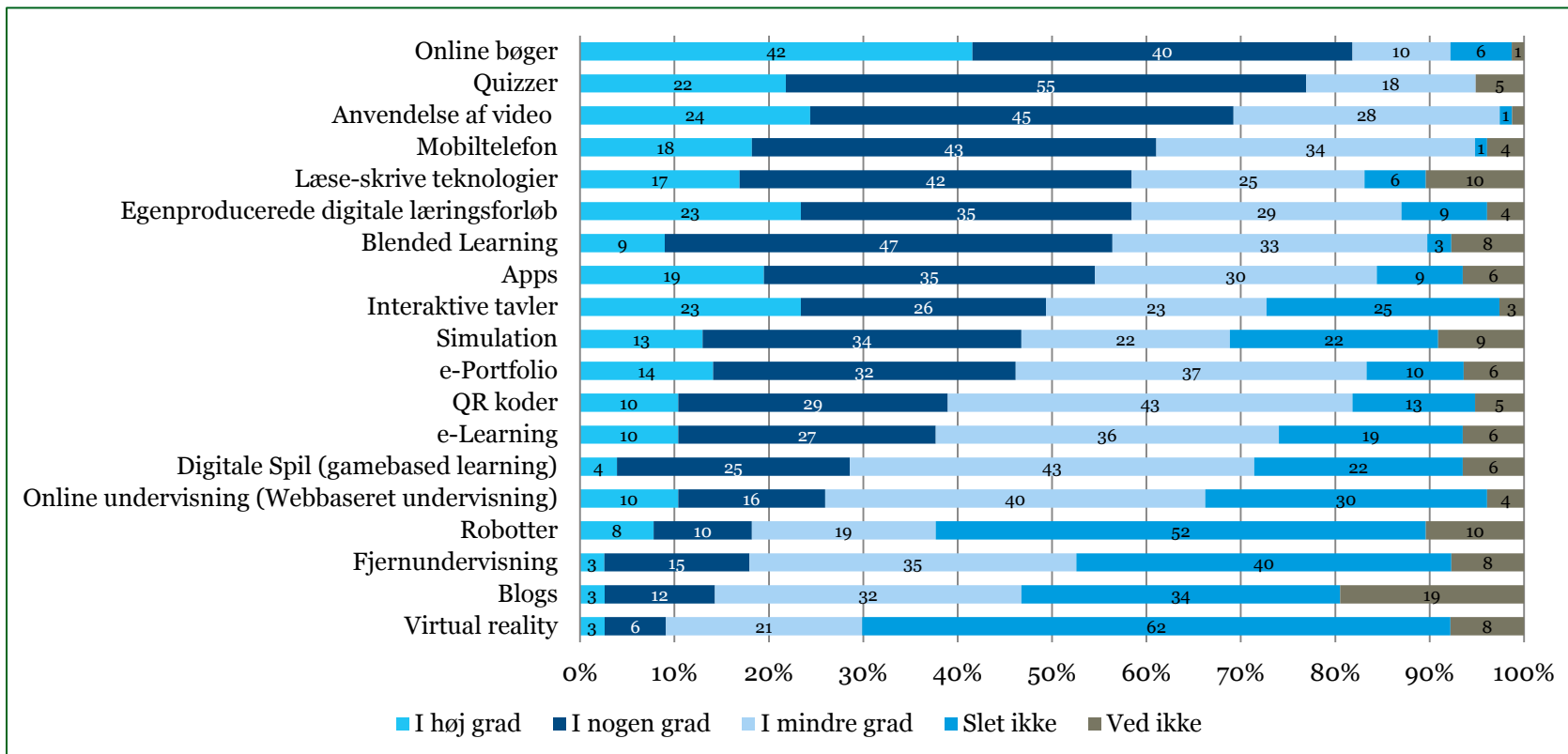
- **”Traditionel” digitalisering:** Digitale redskaber, der faciliterer tidligere analoge processer (*online bøger, quizzer, video og læse-skrive teknologier*) er mest udbredt. Mere indgribende og alternative nye digitale teknologier som *digitale spil, robotter og virtual reality* er langt mindre anvendte.
 - **Onlineundervisning:** indgår i kombination med tilstedeværelsesundervisning
 - **Nogle er langt, andre er ikke:** Stor variation mellem skoler ift. i hvilket omfang traditionelle læremidler er erstattet med digitale. En fjerdedel (26 %) svarer, at skolen har udskiftet mere end 75 %, mens en anden fjerdedel (24 %) har udskiftet mindre end 25 %. Resten fordeler sig ligeligt imellem.
 - **Udvikling i retning af mere:** Stor andel angiver, at det er skolens strategi, at digitale læremidler skal erstatte traditionelle fremadrettet. 53 % svarer at det i høj grad er skolens strategi mens 38 % svarer at det i nogen grad er skolens strategi.
 - **Blandet kvalitet:** 59 % vurderer, at over halvdelen af læremidlerne lever op til forventet kvalitet, 30 % at under halvdelen gør.
 - **SOSU** lader til generelt at anvende de digitale undervisningsformer og læringsteknologier mere end de øvrige områder. Særlig video og simulation
 - **Det merkantile område** har i høj grad konverteret til digitale læremidler og har desuden en større anvendelse af online-undervisningsformer
-

Anvendelse af digitale undervisningsformer og læringsteknologier

UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN
FOR IT OG LÆRING

I hvor høj grad anvender I nedenstående undervisningsformer og/eller materialer i undervisningen?

Læringsteknologier og uddannelsesområderne

Merkantile EUD	Landbrugs-EUD	Tekniske EUD	SOSU EUD
Online bøger 94 % Quizzer 88 % Video 69 % Blended Learning 68 % Egenproducerede digitale læringsforløb 58 % E-portfolio 57 % Læse-skrive teknologier 52 % Mobiltelefon 51 %	Quizzer 92 % Mobiltelefon 77 % Online bøger 76 % Apps 62 % Video 61 % Interaktive tavler 54 % Digitale spil 54 %	Online bøger 74 % Mobiltelefon 66 % Video 66 % Quizzer 60 % Egenproducerede digitale læringsforløb 57 % Læse-skriveteknologier 55 % Apps 54 % Blended Learning 53 %	Video 93 % Egenproducerede digitale læringsforløb 93 % Online bøger 93 % Læse-skrive teknologier 86 % Simulation 86 % Quizzer 79 % Apps 72 % Mobiltelefoner 71 % Interaktive tavler 57 % Blended Learning 57 % QR-koder 57 % e-portfolio 50 % Digitale spil 50 %

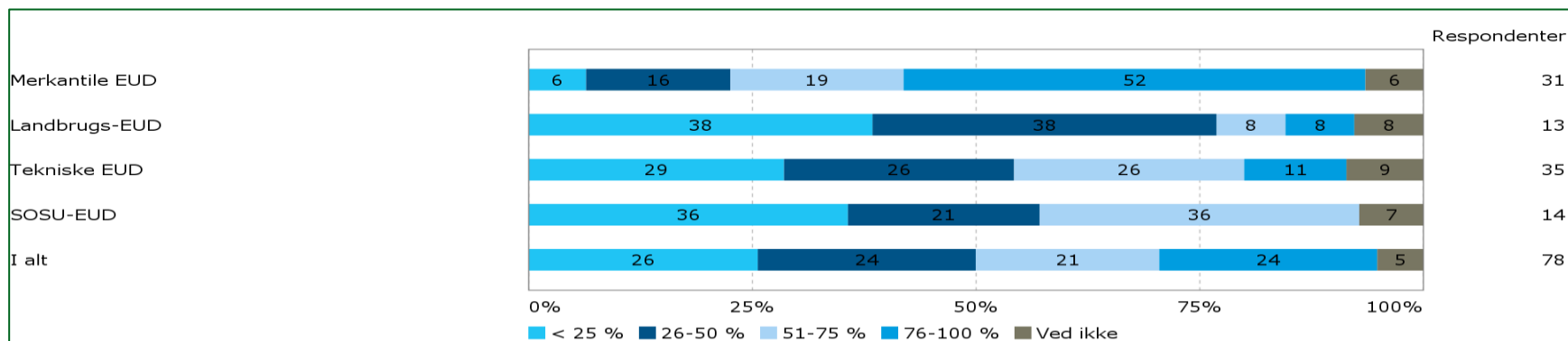
Tabellen viser de læringsteknologier, som mindst 50 % af lederne har svaret, anvendes i *høj* eller *nogen grad*. Procenttallet angiver summen af besvarelser i kategorierne *i høj grad* og *i nogen grad*. Hvis to teknologier har samme procenttal er rangeringen foretaget med udgangspunkt i den største andel af *i høj grad*

Udbredelse af digitale læremidler

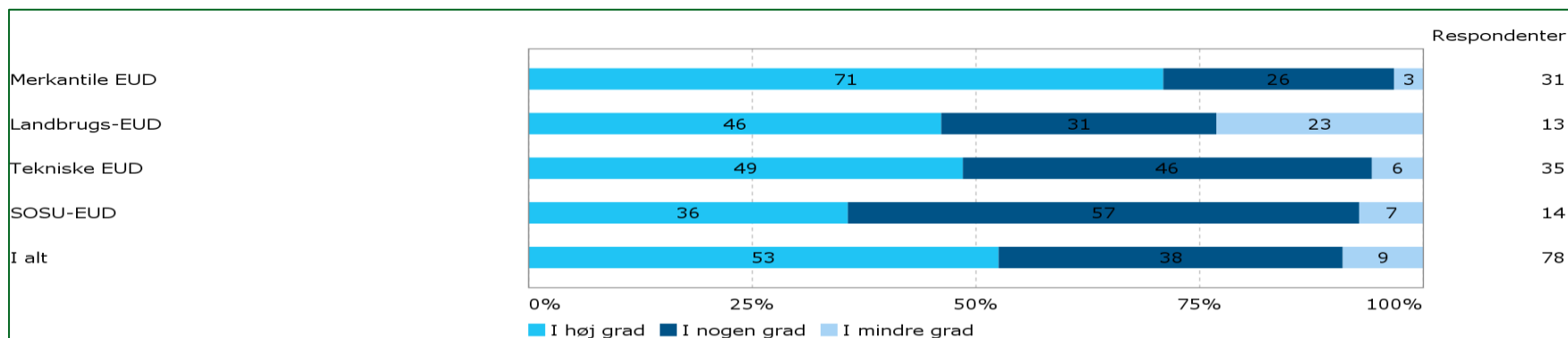
Udbredelse i dag

Hvor stor andel af skolens traditionelle læremidler(bøger), er blevet erstattet af digitale læremidler?

Forventninger fremadrettet

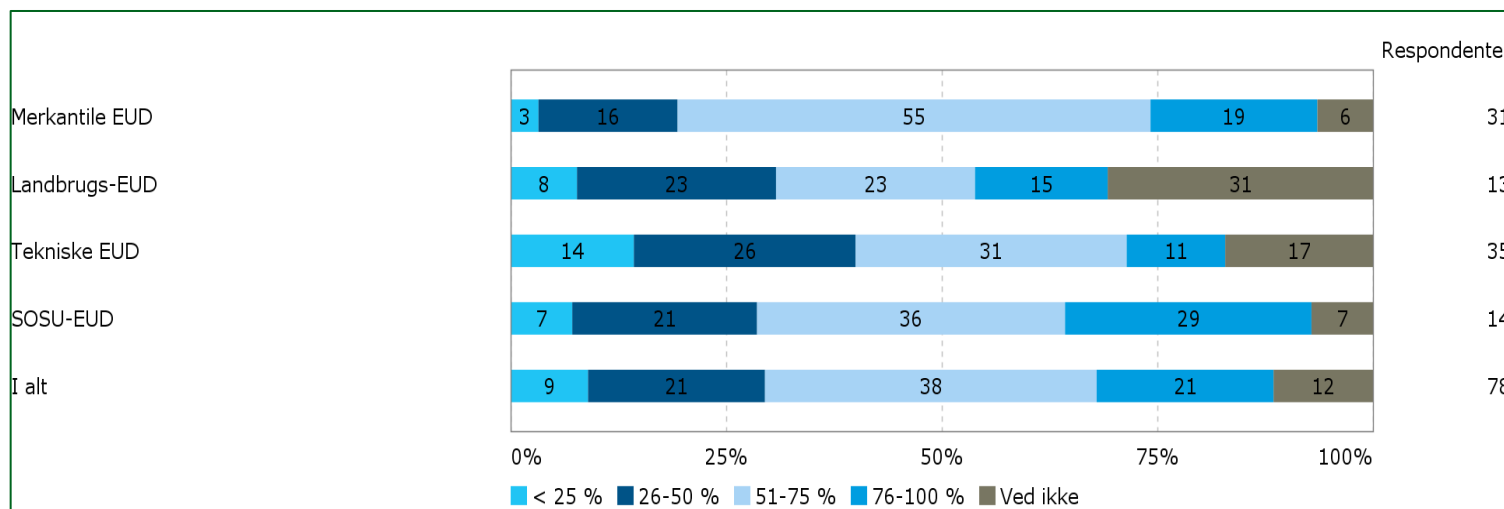
I hvilken grad er det skolens strategi, at digitale læremidler skal erstatte traditionelle lærebøger?

Kvaliteten af digitale læremidler

I hvilken grad vurderer du, at de digitale læremidler, I anvender, lever op til den forventede kvalitet?

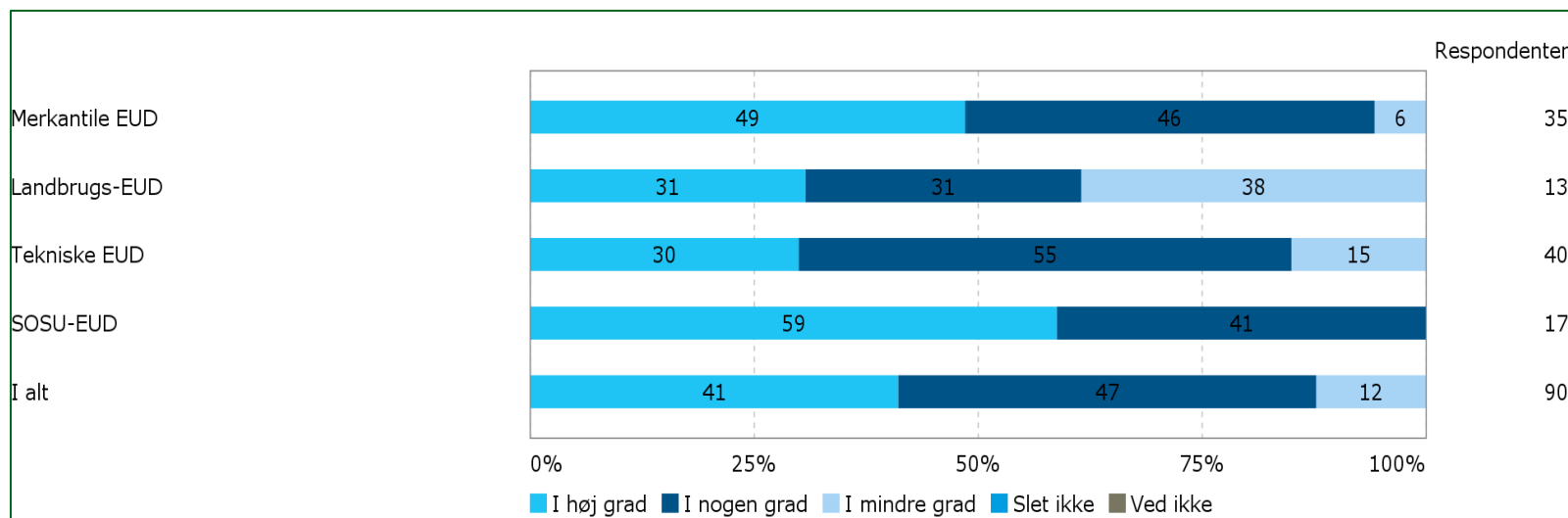
- 59 % af lederne vurderer, at over halvdelen af de digitale læremidler lever op til forventet kvalitet, mens 30 % vurderer, at under halvdelen af læremidlerne lever op til forventet kvalitet
- Ledere fra tekniske skoler har den mindst positive vurdering af andelen af læremidler, der lever op til forventet kvalitet, mens den er højest blandt merkantile ledere.
- Forsigtig fortolkning, da spørgsmål og svarkategorier er formuleret på en måde, som kan have givet anledning til forskellige forståelser af svarmulighederne

6. Udstyr

- Udstyret vurderes på tværs af uddannelsesområder overvejende at være tidssvarende. 41 % svarer, at det er tilfældet *i høj grad* og 47 % *i nogen grad*.
- Lidt mindre tilfredshed med udstyrsniveauet på landbrugsskoler end på de øvrige

I hvilken grad oplever du, at skolens digitale udstyr er tidssvarende?

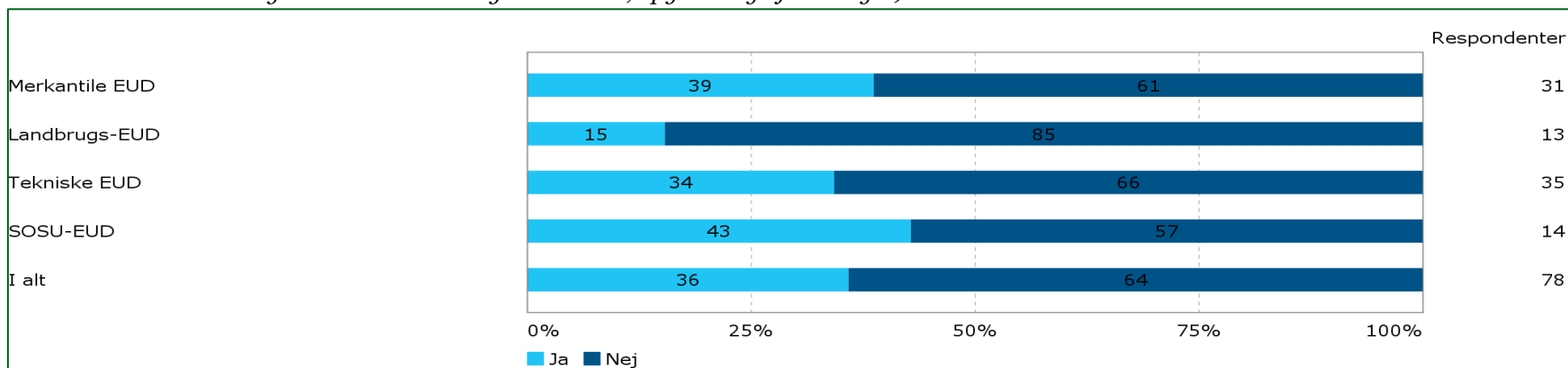

7. Kobling mellem skole og praktik

• Digitale redskaber anvendes i mindre grad i relation til praktik og sammenhæng med praktik

- Blot en tredjedel af respondenterne svarer, at de anvender et digitalt redskab til at skabe sammenhæng ml. skole og praktik (jf. figur nedenfor). Af disse er det især Elevplan og Office365 der anvendes
- Sigtelinjen ”kobling mellem skole og praktik” fylder mindst af sigtelinjerne fra ”Den digitale erhvervsuddannelse” (40 % har implementeret denne jf. slide 14)
- Læringsplatforme anvendes i mindre grad i relation til praktik (17 % svarer at den anvendes i forbindelse med praktikforløb jf. slide 26)

Anvender skolen et digitalt redskab/program til at skabe sammenhæng mellem skole og praktik? fx e-Portfolio (En elektronisk mappe, hvori elever eller undervisere gemmer undervisningsmaterialer, opgaver og afleveringer).

Om respondenter og metode

- Målgruppen for spørgeskemaundersøgelsen er ledere på EUD-uddannelsesområderne på de enkelte skoler
- Spørgeskemaet er sendt til alle EUD-hovedskoler og adresseret til skolelederne
- I udsendelsen er det beskrevet, at der kan være flere ledere, der skal svare på skemaet, hvis skolen gennemfører EUD på flere fysiske adresser
- Skemaet er udsendt som et åbent link via GroupMail, hvilket betyder, at alle, der har modtaget en mail fra STIL eller som videresendt mail, har haft adgang til at besvare skemaet. I alt 105 ledere, har besvaret skemaet. Data er indsamlet og bearbejdet i 2018.
- Da der er udsendt åbent link, kan der ikke gennemføres egentlig bortfaldsanalyse, men fordelingen af respondenter på hovedområder svarer nogenlunde til fordelingen af skoler/afdelinger, der udbyder uddannelser på de forskellige områder. Tekniske skoler har den største andel respondenter, hvilket formodes at hænge sammen med, at der er mange afdelinger på de institutioner, der udbyder tekniske uddannelser.

Respondenter fordelt på erhvervsuddannelsesområder

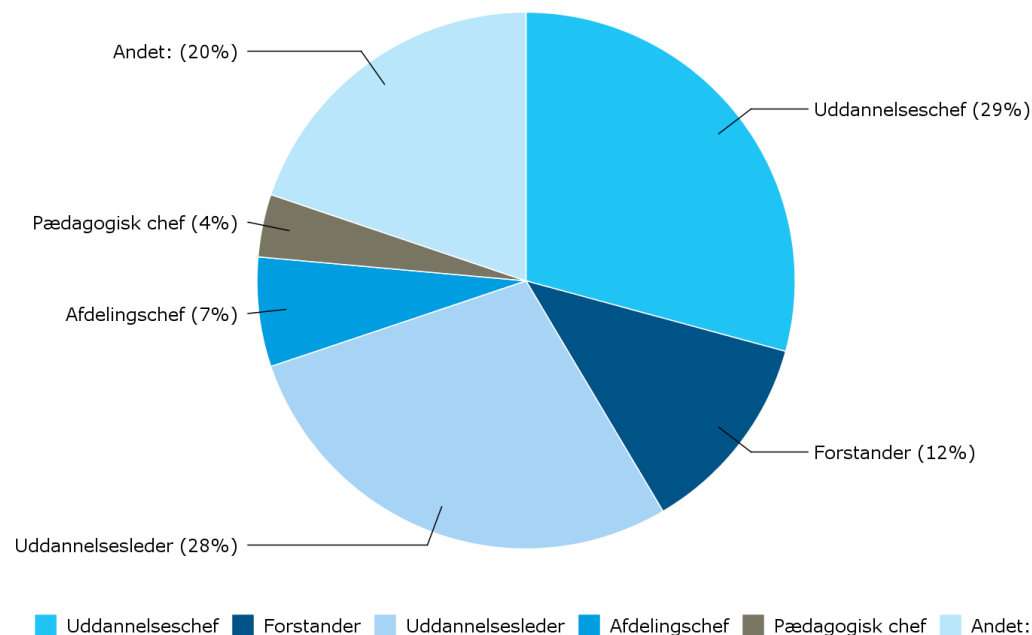
Område	Antal respondenter
SOSU EUD	21 (20 %)
Merkantil EUD	39 (37 %)
Tekniske EUD	50 (48 %)
Landbrugs-EUD	15 (14 %)
Antal respondenter alt	105

Note: Summen af respondenter på uddannelsesområderne er større end det samlede antal respondenter, da nogle ledere er ledere for flere områder. Dette gælder også for øvrige figurer i rapporten. Procentandele viser, hvor stor en andel af de samlede respondenter, der har ledelsesansvar på hvert uddannelsesområde.

Respondenternes stilling

Hvad er din stilling? (n=105)

Om muligheder og begrænsninger i fortolkning af resultater

- I resultaterne er fremlagt besvarelser fordelt på erhvervsuddannelsesområderne. Det giver mulighed for at skimte nogle interessante tendenser i forskelle på områderne. Der er imidlertid ikke gennemført signifikanstest på forskellene. Dette skal tages i betragtning i fortolkning af resultaterne. Der kan således peges på mulige tendenser eller hypoteser, som kunne være interessante at undersøge videre
- Respondentgruppen er ledere på erhvervsskoler. Denne gruppe er valgt, da de formodes at have et overblik over skolens praksis og retningslinjer. Svar skal derfor ses som udtryk for lederes vurderinger af skolens praksis og ikke som den enkelte institutions fulde praksis. (Man kan således ikke konkludere, hvor stor en andel af skolerne, der gør det ene eller det andet). Ligeledes siger undersøgelsen ikke noget om undervisernes vurdering.